

Contents

ज्ञानकोश मासिक चालू घडामोडी ऑक्टोबर 2023	2
महाराष्ट्र राज्य बातम्या	3

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

दिवाळी उत्सवानिमित्त घोषणा

बातम्यांमध्ये:

- महाराष्ट्र सरकारने दिवाळी साजरी करण्यासाठी १०० रुपयांत फूड किट जाहीर करण्याचे घोषित केले आहे.
- कृषी पंप विद्युतीकरण, परदेशात उच्च शिक्षण घेत असलेल्या अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती योजना आणि न्यायव्यवस्थेचा विस्तार यांचा समावेश असलेल्या इतर तरतुदीही जाहीर करण्यात आल्या.

मुख्य तथ्ये :

- रेशन किटला आनंदाचा शिधा असे नाव देण्यात आले आहे.
- यात सामान्यतः रवा, साखर, कडधान्ये आणि स्वयंपाक तेलाचा समावेश होतो.
- मैदा (रिफाईंड पीठ) आणि पोहे (चपटे तांदूळ) देखील किट सोबत वितरित केले जातील.
- प्रत्येक किटमध्ये 1 किलो साखर, 1 लिटर तेल, अर्ध किलो रवा, चण्याची डाळ, पोहे आणि शुद्ध पीठ असेल.

'महाराष्ट्र ग्रामीण हाय व्होल्टेज वितरण प्रणाली' विस्तारित

बातम्यांमध्ये :

महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने 'महाराष्ट्र ग्रामीण हाय व्होल्टेज वितरण प्रणाली' कार्यक्रम 31 मार्च 2024 पर्यंत वाढवण्याचा निर्णय घेतला.

मुख्य तथ्ये :

- शेतकऱ्यांना कृषी पंप वीज जोडणी लवकरात लवकर देणे आहे.
- महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लिमिटेड (MSEDCL) मार्फत शेतकऱ्यांना अखंडित वीज पुरवठा करणे हा या कार्यक्रमाचा उद्देश आहे.
- या योजनेचा लाभ दोन लाखांहून अधिक शेतकऱ्यांना होणार आहे.
- प्रत्येक दुसऱ्या किंवा तिसऱ्या कृषी पंपाला स्वतंत्र उच्च दाबाचा ट्रान्सफॉर्मर दिला जाईल.
- या योजनेद्वारे विदर्भ आणि मराठवाड्यातील कनेक्शनसाठी प्रलंबित असलेले सर्व अर्ज पूर्ण केले जातील.

मुंबईतील हवेतील विषारीपणा वाढत आहे

बातम्यांमध्ये :

मुंबईतील हवेची गुणवत्ता खालावत चालली आहे.

मुख्य तथ्ये :

- पुण्यातील रेस्पायर लिव्हिंग सायन्सेसचा एक भाग असलेल्या रेस्पायर रिपोर्ट्सने केलेले विश्लेषण.
- अहवालात कार्सिनोजेनिक पीएम 2.5 एकाग्रतेच्या पातळीचे मूल्यांकन केले आहे, जे हवेतील विषारीपणाचे प्रतिनिधित्व करते.
- हे विश्लेषण 2019 ते 2023 या कालावधीत वायू प्रदूषणाच्या आव्हानांचा सामना करणाऱ्या सहा प्रमुख भारतीय राजधानी शहरांमध्ये करण्यात आले.
 1. दिल्ली
 2. मुंबई
 3. बेंगळुरू
 4. कोलकाता
 5. लखनौ आणि पाटणा
- दिल्ली आणि लखनौ या दोन्ही ठिकाणी हवेच्या गुणवत्तेची पातळी मुंबईच्या तुलनेत खराब असताना, त्यांनी या काळात सुधारण्याची चिन्हे दर्शविली.
- याउलट, मुंबईसह बेंगळुरू आणि कोलकाता येथे प्रदूषणाच्या पातळीत सातत्याने वाढ होत आहे, जे हवेतील बिघाड दर्शविते.

महाराष्ट्र अजिंठा एलोरा आर्ट्स रेसिडेन्सी आयोजित करतो

बातम्यांमध्ये:

छत्रपती संभाजीनगर, महाराष्ट्राची पर्यटन राजधानी, आपली पहिली अजिंठा एलोरा आर्ट्स रेसिडेन्सी आयोजित करत आहे.

मुख्य तथ्ये

- अजिंठा आणि एलोरा लेणी ही दोन जागतिक वारसा स्थळे असलेले छत्रपती संभाजी नगर हे देशातील एकमेव ठिकाण आहे.
- राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय कलाकारांसाठी आर्टिस्ट रेसिडेन्सी तयार करणे हे अजिंठा एलोरा आर्ट्स रेसिडेन्सीचे उद्दिष्ट आहे.
- पर्यावरणशास्त्र आणि सांस्कृतिक वारशाचे संवर्धन या थीमवर कला बनवणे आहे.

- हे बहुविद्याशाखीय कलांच्या माध्यमातून आंतरराष्ट्रीय, आंतर-सांस्कृतिक देवाणघेवाण आणि सामाजिक बदलांना प्रोत्साहन देण्यासाठी मदत करते.

तुम्हाला माहित आहे का?

अजिंठा एलोरा आर्ट्स रेसिडेन्सीची पहिली आवृत्ती 2023 मध्ये औरंगाबादमधील हेरिटेज वास्तू सोनेरी महाल येथे आयोजित करण्यात आली होती.

निकुष्ट मित्र उपक्रम

बातम्यांमध्ये:

आयुष्मान भव मोहिमेअंतर्गत महात्मा गांधी जयंतीनिमित्त रायगड जिल्ह्यात निकुष्ट मित्र उपक्रम सुरू करण्यात आला.

मुख्य तथ्ये

- केंद्र सरकारच्या निक्षय मित्र उपक्रमाच्या धर्तीवर हा उपक्रम सुरू आहे.
- रायगड निकुष्ट मित्र हा उपक्रम रायगड जिल्ह्यात कुष्ठरुग्णांसाठी राबविण्यात येत आहे.
- या उपक्रमाचा मुख्य उद्देश अज्ञानामुळे कुष्ठरुग्णांबाबत होणारा भेदभाव कमी करणे हा आहे
- 2027 पर्यंत कुष्ठरोग निर्मूलनाचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले आहे.
- रायगड जिल्ह्यात 2022-23 मध्ये 845 नवीन कुष्ठरोगी आढळून आले आणि त्यांच्यावर उपचार करण्यात आले.

गोंडवाना विद्यापीठाने आदिवासी अभ्यास केंद्राला मान्यता दिली

बातम्यांमध्ये:

गडचिरोली येथील गोंडवाना विद्यापीठात आदिवासी अभ्यास केंद्र सुरू करण्याच्या प्रस्तावाला राज्य सरकारने प्रशासकीय मान्यता दिली.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- विद्यापीठातील आदिवासी अभ्यास केंद्रासाठीही ३ कोटींची तरतूद करण्यात आली आहे
- आदिवासी अभ्यास केंद्र खालील मुद्द्यांवर लक्ष केंद्रित करेल-
 - राज्यघटना (5वी, 6वी अनुसूची) जमिनीसंदर्भातील आदिवासी कायदे समजून घेणे.
 - आदिवासींसाठी वन कायदे
 - आदिवासी विकास योजना आणि निधी वाटप.

- आंतरराष्ट्रीय आणि देशांतर्गत कायदे आणि आंतरराष्ट्रीय संधी.
- पारंपारिक शासन आणि परंपरागत अधिकार.
- क्षेत्रातील आदिवासी कायद्याची अंमलबजावणी अहवाल विकसित करणे.

कपाशीवर गुलाबी बोंडअळीचे संकट

गुलाबी बोंडअळी बद्दल

- गुलाबी बोंडअळी (पेक्टिनोफोरा गॉसिपिएला) ही जगभरातील कापसावरील प्रमुख कीड आहे.
- हा एक लहान, पतंगासारखा कीटक आहे जो कापसाच्या गोळ्यांवर अंडी घालतो.
- अळ्या, किंवा सुरवंट, अंड्यातून बाहेर पडतात आणि बिया खाण्यासाठी गोळे बनवतात.
- यामुळे कापूस पिकाचे उत्पादन आणि गुणवत्ता दोन्ही कमी होते.
- गुलाबी बोंडअळीचे नियंत्रण करणे कठीण आहे कारण ते कीटकनाशकांना प्रतिकार करू शकतात.
- गुलाबी बोंडअळीच्या नियंत्रणासाठी एकात्मिक कीड व्यवस्थापन (IPM) हा सर्वात प्रभावी उपाय आहे.

तुम्हाला माहित आहे का?

IPM हे कीटकांची संख्या कमी करण्यासाठी आणि पिकाचे नुकसान कमी करण्यासाठी सांस्कृतिक पद्धती, जैविक नियंत्रणे आणि कीटकनाशके यांचे संयोजन आहे.

बातमीतील व्यक्ती : आर. माधवन

बातम्यांमध्ये:

पुणे, भारत येथील राष्ट्रीय चित्रपट आणि दूरदर्शन संस्था (FTII) ने 1 ऑक्टोबर 2023 पासून तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी अभिनेता आर. माधवन यांची नवीन अध्यक्ष म्हणून नियुक्ती केली आहे.

तुम्हाला माहित आहे का?

- शास्त्रज्ञ नंभी नारायण यांच्या जीवनावर आधारित 'रॉकेटरी' या चित्रपटासाठी त्यांना नुकताच राष्ट्रीय पुरस्कार मिळाला आहे.

राष्ट्रीय चित्रपट आणि दूरदर्शन संस्था (FTII) बद्दल

- FTII ची स्थापना भारत सरकारने 1960 मध्ये केली होती
- हे भारत सरकारच्या माहिती आणि प्रसारण मंत्रालयाच्या अंतर्गत काम करते.
- त्याला केंद्र सरकारकडून मदत मिळते.

MADCने हेलिपॅड बांधण्यासाठी, हवाई रुग्णवाहिका उपलब्ध करण्यासाठी नोडल एजन्सी तयार केली

बातम्यांमध्ये:

MADCने हेलिपॅड बांधण्यासाठी, हवाई रुग्णवाहिका उपलब्ध करण्यासाठी नोडल एजन्सी बनवली

मुख्य तथ्ये

- महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी लिमिटेड (MADC) ची नोडल एजन्सी म्हणून हेलिपॅड बांधण्यासाठी आणि राज्यात आवश्यक तेथे हवाई रुग्णवाहिका सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.
- कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या 85 व्या बैठकीत हा निर्णय घेण्यात आला.
- यामुळे आपत्कालीन परिस्थितीत हवाई रुग्णवाहिकेचा वापर करणे शक्य होईल.

पर्यटकांसाठी खास 'सायकल सफारी'

बातम्यांमध्ये:

वन्यजीव सप्ताहानिमित्त पेंच व्याघ्र प्रकल्पात पर्यटकांसाठी खास सायकल सफारी सुरू करण्यात आली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- पर्यटकांना जिप्सी सफारीसोबत सायकल सफारीचाही आनंद घेता येईल.
- विशेष म्हणजे या सायकल सफारीदरम्यान पर्यटकांना सायकलवर टुरिस्ट गाईडही सोबत घेऊन जाणार आहे.
- कोलितमारा ते कुवराभिवासेन दरम्यान ४८ किमी लांबीची सायकल सफारी सुरू करण्यात आली आहे.

लम्पी त्वचा रोग

बातम्यांमध्ये:

महाराष्ट्रातील येवला शहराने शहरातील मुख्य महामार्गावर मोठ्या संख्येने मोकाट जनावरांमध्ये लम्पी संसर्गाचा झपाट्याने प्रसार झाल्यामुळे चिंता व्यक्त केली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- येवला शहरात फिरणाऱ्या 700 ते 800 मोकळ्या जनावरांना लम्पी रोग झाला आहे.
- हे सैल प्राणी इकडे तिकडे फिरतात आणि एकमेकांत मिसळत असल्याने संसर्ग वेगाने पसरत आहेत.
- या आजारामुळे शहरातील भटक्या जनावरांच्या मृत्यूचे प्रमाणही दिवसेंदिवस वाढत आहे.

लम्पी त्वचेच्या आजाराबद्दल:

- लम्पी स्किन डिसीज (एलएसडी) हा एक संसर्गजन्य विषाणूजन्य रोग आहे जो गुरे, म्हशी, मेंढ्या, शेळ्या आणि डुकरांना प्रभावित करतो.
- हे लम्पी स्किन डिसीज व्हायरस (LSDV) मुळे होते, जे पॉक्सविरिडे कुटुंबातील सदस्य आहे.
- LSDV संक्रमित प्राणी, त्यांच्या स्राव किंवा दूषित वस्तूंच्या संपर्कातून प्रसारित होतो.

MMR विकसित करण्यासाठी नीती आयोगाच्या अंमलबजावणी प्रक्रियेचे पुनरावलोकन करण्यासाठी 11 सदस्यीय पॅनेल

मुंबई महानगर प्रदेश (MMR) ग्रोथ हब (G-Hub) म्हणून विकसित करण्याच्या अंमलबजावणी प्रक्रियेचा आढावा घेण्यासाठी महाराष्ट्र सरकारने मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली 11 सदस्यीय समिती स्थापन केली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

समितीमध्ये खालील गोष्टींचा समावेश आहे:

- बीएमसी आणि मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण आणि नवी मुंबई महानगरपालिकेचे आयुक्त
- सिडकोचे व्यवस्थापकीय संचालक; UD-2, पर्यटन, नियोजन आणि उद्योगांचे प्रधान सचिव आणि
- महाराष्ट्र इन्स्टिट्यूट फॉर ट्रान्सफॉर्मेशन (मित्रा) चे सीईओ.
- प्रधान सचिव (UD-1) समितीचे सदस्य सचिव असतील
- सदस्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली एक विशेष G-Hub क्रेक युनिट स्थापन केले जाईल ज्यामध्ये उपरोक्त विभागातील किमान एक अधिकारी समाविष्ट असेल.
- सदस्य सचिव नीती आयोगाशी संवाद साधण्यासाठी प्रकल्पासाठी समन्वय अधिकारी म्हणून भूमिका बजावतील.

मुंबई महानगर प्रदेश (एमएमआर) बद्दल:

- मुंबई मेट्रोपॉलिटन रिजन (MMR) हे मुंबई आणि त्याच्या शेजारील शहरांचा समावेश असलेले महानगर आहे.
- या प्रदेशाचे क्षेत्रफळ ६,३२८ चौरस किलोमीटर (२,४४३ चौरस मैल) आहे.
- 26 दशलक्षाहून अधिक लोकसंख्या
- हे जगातील सर्वाधिक लोकसंख्या असलेल्या महानगरीय क्षेत्रांपैकी एक आहे.

पुणे मेट्रोमध्ये प्रगत 'थर्ड रेल सिस्टिम'

बातम्यांमध्ये:

- हिंजवडीच्या आयटी हबला शिवाजीनगरच्या मध्यवर्ती हबशी जोडणाऱ्या पुणेरी मेट्रोमध्ये अत्याधुनिक 'थर्ड रेल सिस्टिम'चा वापर केला जाणार आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- 'थर्ड रेल' प्रणाली 23.3 किमी पट्ट्यापर्यंत स्वीकारली जाईल.
- हिंजवडी ते शिवाजीनगर या मार्गावरून मेट्रोला रुळांच्या बाजूने व खालून वीजपुरवठा होणार आहे.
- पुणे शहराला थर्ड रेल सिस्टिम पुरविणारा हा पहिला प्रकल्प असेल.
- दुसरा फायदा म्हणजे मेट्रो ट्रेनच्या बाजूला किंवा डोक्यावर कोणतेही खांब नाहीत आणि दृश्यात अडथळा आणण्यासाठी विजेच्या तारा नाहीत.

साहित्य संमेलनाचे प्रतीक

बातम्यांमध्ये:

- साहित्य संमेलनाचे बोधचिन्ह हे खान्देशचे प्रतिबिंब असून त्यावर बहिणाबाईची कास्ट-पेन्सिल, संबळ आणि केळीची पाने दाखविली आहेत.

मुख्य तथ्ये

- अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलन जळगाव जिल्ह्यातील अमळनेर येथे होणार आहे.
- तब्बल ७२ वर्षांनंतर अमळनेर येथे संपन्न होत आहे.

राष्ट्रीय मत्स्यव्यवसाय परिषद

बातम्या मध्ये

सहकार भारती ट्रस्टच्या माध्यमातून नवी मुंबईतील विष्णुदास भावे सभागृहात मच्छिमारांचा देशव्यापी मेळावा आयोजित करण्यात आला आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- समुद्राचे वाढते प्रदूषण, मच्छिमारांना अनुदानात वाढ, तसेच औद्योगिकीकरणाच्या परिणामांवर चर्चा करणे हा उद्देश आहे.
- केंद्रीय मत्स्यव्यवसाय मंत्री पुरुषोत्तम रूपा या बैठकीत मार्गदर्शन करणार आहेत
- मत्स्य व्यवसायाच्या वाढीसाठी आणि विकासासाठीच्या पर्यायांवरही या बैठकीत चर्चा होणार आहे.

- या बैठकीत देशभरातील 800 प्रतिनिधी आणि महाराष्ट्र, गोवा आणि गुजरात राज्यातील 450 हून अधिक प्रतिनिधी सहभागी होणार आहेत.
- मनोरंजन उद्योगासाठी स्वतंत्र धोरण तयार करून, जगामध्ये मासेमारी समुदायाच्या योगदानाकडे सरकारचे लक्ष वेधण्याचा या बैठकीचा उद्देश आहे.

शासन आपल्या दारी - महिला सक्षमीकरण अभियान संदर्भ

महाराष्ट्र सरकारने 'शासन आपल्या दारी' (सरकार तुमच्या दारी) मोहिमेच्या धर्तीवर एक नवीन महिला सक्षमीकरण मोहीम जाहीर केली आहे.

मुख्य तथ्ये

- राज्यातील १ कोटी महिलांना या अभियानाचा लाभ होणार आहे
- महिलांसाठी योजना राबविणारे सर्व शासकीय विभाग एकाच छताखाली आणले जातील.

नोडल एजन्सी-

- महापालिका क्षेत्रातील आयुक्त
- ग्रामीण भागातील जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी

मोहिमेअंतर्गत कार्यक्रम-

- आरोग्य शिबिरे, प्रशिक्षण शिबिरे, रोजगार मेळावे, सखी कीटक वाटप, सांस्कृतिक कार्यक्रम, प्रोत्साहनपर बक्षिसे देणे

प्रत्येक जिल्ह्याला 25 हजार महिलांना लाभ देण्याचे उद्दिष्ट देण्यात आले आहे.

निधी-

1. या मोहिमेसाठी प्रत्येक आमदाराच्या निधीतून 20 लाख रुपये घेतले जाणार आहेत.
2. नगरपालिका, पंचायत समिती आणि नगर पंचायतींच्या आरक्षित निधीपैकी 5 टक्के घेतला जाणार.
3. या मोहिमेसाठी ग्रामपंचायती, पंचायत समित्या आणि जिल्हा परिषदांच्या राखीव निधीपैकी 10 टक्के निधी वापरण्यास परवानगी दिली जाईल.

शासन आपल्या दारी अभियान (सरकार तुमच्या दारी)

मोहिमेबद्दल

- महाराष्ट्र सरकारने मे 2023 मध्ये शासन आपल्या दारी मोहीम सुरू केली.
- "शासन आपल्या दारी" चा उद्देश सरकारी योजना सर्वसामान्यांच्या घरापर्यंत पोहोचवणे हा आहे जेणेकरून त्यांना कोणत्याही अडचणीशिवाय विविध योजनांचा लाभ घेता येईल.
- या उपक्रमासाठी मुख्यमंत्री कार्यालयात (सीएमओ) एक समर्पित कक्ष स्थापन करण्यात आला आहे.

- अभियानासाठी राज्यभरात 15,146 स्वयंसेवकांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

बालमृत्यूच्या प्रमाणात वाढ

संदर्भ

अमरावती, चिखलदरा, अकोला या जिल्ह्यांमध्ये 1 ते 5 वयोगटातील बालकांच्या मृत्यूचे प्रमाण वाढले आहे.

मुख्य तथ्ये

- माहितीच्या अधिकारातून हे वास्तव समोर आले आहे.
- मात्र, नागपूर आणि पुण्यात हे मृत्यू कमी झाले आहेत.

चिखलदरा बद्दल

- या भागात मेळघाट प्रदेशाचा समावेश होतो, जो महाराष्ट्रातील मागासलेल्या प्रदेशांपैकी एक आहे.
- या प्रदेशात मेळघाट व्याघ्र प्रकल्पाचा समावेश होतो.
- मेळघाटातील रहिवासी प्रामुख्याने अनुसूचित जमाती आहेत. यामध्ये 'कोरकू', 'गोंड' आणि 'निहाल' यांचा समावेश आहे.

तुम्हाला माहित आहे का?

बालमृत्यूचे उपाय (ज्याला पाच वर्षांखालील मृत्यूदर असेही म्हणतात) जन्म आणि पाच वर्षे वयाच्या दरम्यान मृत्यूची संभाव्यता दर 1,000 जिवंत जन्मांमागे व्यक्त केली जाते.

महाराष्ट्रातील बालमृत्यूची आकडेवारी

- ❖ 2021-22 मध्ये अमरावतीमधील संख्या 84 होती. पण 2022-23 मध्ये ही संख्या 92 पर्यंत वाढली.
- ❖ अकोला 2021-21 मध्ये 45 मृत्यू ते 2022-23 मध्ये 54 बालमृत्यू
- ❖ चिखलदरा या मागासलेल्या भागात 2019-20 मध्ये 15 मृत्यू, 2021-21 मध्ये 32 मृत्यू, 2021-22 मध्ये 17 मृत्यू, 2022-23 मध्ये 20 बालमृत्यू नोंदवले गेले.

मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प

बद्दल

- मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प हे सातपुडा डोंगररांगेच्या दक्षिणेकडील भागात आहे.
- हे 1967 मध्ये वन्यजीव अभयारण्य म्हणून स्थापित केले गेले आणि 1974 मध्ये व्याघ्र प्रकल्प म्हणून घोषित करण्यात आले.
- प्रोजेक्ट टायगर अंतर्गत 1973-74 मध्ये अधिसूचित करण्यात आलेल्या पहिल्या नऊ व्याघ्र प्रकल्पांपैकी हे एक होते.
- हे महाराष्ट्रातील पहिले व्याघ्र प्रकल्प होते.
- हे अजूनही क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने देशातील सर्वात मोठ्या व्याघ्र प्रकल्पांपैकी एक आहे.
- मेळघाटातील विविध भागात धोक्यात आलेले आणि 'बँक फ्रॉम एक्स्टिंक्शन' वन घुबडही आढळतात.

बातमीतील व्यक्ती: ओजस देवतळे

संदर्भ

- आशियाई क्रीडा स्पर्धेत पुरुषांच्या वैयक्तिक कंपाऊंड तिरंदाजीच्या अंतिम फेरीत त्याने सुवर्णपदक जिंकले.

बद्दल

- ओजस हा जगातील अव्वल दर्जाचा आंतरराष्ट्रीय तिरंदाज आहे.
- आशियाई क्रीडा स्पर्धेत सुवर्णपदक जिंकणारा ओजस हा पहिला नागपूरकर आहे.
- बुधवारी झालेल्या तिरंदाजी मिश्र सांघिक कंपाऊंड स्पर्धेतही त्याने भारतासाठी सुवर्णपदक जिंकले आहे.
- तिरंदाजी पुरुष कंपाऊंड सांघिक स्पर्धेतही त्याने सुवर्णपदक जिंकले.
- तो मूळचा नागपूरचा आहे

महिलांना लाभ देणाऱ्या सरकारी योजना

बातम्यांमध्ये:

- महाराष्ट्रातील एकनाथ शिंदे सरकार आगामी निवडणुकांपूर्वी "मुख्यमंत्री महिला सक्षमीकरण अभियान" सुरू करत आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यातील किमान एक लाख महिलांना सरकारी योजनेचा लाभ देण्याचे या अभियानाचे उद्दिष्ट आहे.
- मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीसह विविध भागधारकांचा समावेश असलेल्या या मोहिमेचे समन्वय मुख्यमंत्री सचिवालय करणार आहे.
- मासिक बैठका होणार असून, राज्याच्या महिला व बालविकास मंत्री मोहिमेच्या प्रगतीचा आढावा घेणार आहेत.
- एक IAS अधिकारी राज्य समन्वय नोडल अधिकारी म्हणून काम करेल आणि जिल्हाधिकारी मोहिमेसाठी जिल्हा समन्वयक म्हणून काम करतील.

शोकांतिकेच्या आठवड्यांनंतर नवीन हेल्थकेअर व्हिजन 2035

बातम्यांमध्ये:

- नांदेड रुग्णालयातील शोकांतिका: कर्मचाऱ्यांची कमतरता आणि वैद्यकीय पुरवठ्याअभावी ७२ तासांत ३८ रुग्णांचा मृत्यू

महत्त्वाचे मुद्दे:

- जनक्षोभानंतर, राज्य सरकारने आरोग्यविषयक समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी व्हिजन 2035 हा कार्यक्रम सुरू केला.
- 25 जिल्ह्यांमध्ये शासकीय रुग्णालये स्थापन करून कर्मचाऱ्यांची रिक्त पदे भरण्यासाठी योजना तयार करण्याच्या सूचना मुख्यमंत्र्यांनी सार्वजनिक आरोग्य विभागाला दिल्या.

- विद्यमान जिल्हा रुग्णालये वैद्यकीय महाविद्यालयांसह संरक्षित करणे आणि आरोग्य सेवा पायाभूत सुविधा सुधारण्यासाठी नवीन अत्याधुनिक रुग्णालये बांधण्याचे राज्याचे उद्दिष्ट आहे.
- 18000 कोटी किमतीचे आरोग्य प्रकल्प उभारणे आणि यासह अस्तित्वात असलेले प्रकल्प अद्ययावत करणे.

नमो शेतकरी महासन्मान निधी योजना

बातम्यांमध्ये:

- महाराष्ट्र शासनाने या योजनेतर्गत निधीचा पहिला टप्पा म्हणून 1720 कोटी वितरीत केले.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- या योजनेचा एक भाग म्हणून 6000 रुपये (हप्त्याने भरलेले) प्रधानमंत्री किसान सन्मान योजनेव्यतिरिक्त शेतकऱ्यांच्या खात्यात हस्तांतरित केले जातील जी केंद्र पुरस्कृत योजना आहे.

लेक लाडकी योजना

बातम्यांमध्ये:

- राज्य मंत्रिमंडळाने मुलींच्या जन्माला प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि कमी उत्पन्न असलेल्या कुटुंबातील मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देण्यासाठी 'लेक लाडकी' या योजनेला मंजूरी दिली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- ₹1 लाखांपर्यंत वार्षिक उत्पन्न असलेली कुटुंबे या योजनेसाठी पात्र आहेत, जी मुलगी 18 वर्षांची होईपर्यंत टप्पाटप्प्याने ₹1,01,000 ची आर्थिक मदत पुरवते.

योजनेअंतर्गत:

- पिवळे आणि केशरी शिधापत्रिका असलेल्या कुटुंबांना मिळणार आहे
- जन्माच्या वेळी ₹5,000,
- ती इयत्ता 1 मध्ये प्रवेश करते तेव्हा ₹6,000,
- इयत्ता 6 वी मध्ये प्रवेश केल्यानंतर ₹ 7,000, इयत्ता 11 मध्ये प्रवेश केल्यानंतर ₹ 8,000 आणि
- वयाची १८ वर्षे पूर्ण केल्यानंतर ₹७५,०००.
- 1 एप्रिल 2023 नंतर जन्मलेल्या कुटुंबातील जास्तीत जास्त 2 मुलींना लाभ मिळेल.

माझी कन्या भाग्य योजना

- या योजनेत, सरकार एका वेळेसाठी ₹ 25,000 ची मुदत ठेव ठेवत असे आणि परिपक्वता रक्कम मुलीला वयाच्या 18 व्या वर्षी दिली जात असे.

बाल न्यायाचा आत्मा: रद्द

बातम्यांमध्ये:

- मुंबई उच्च न्यायालयाने बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा, 2015 अंतर्गत बाल न्याय मंडळे (JJBs) आणि CWC संबंधित महाराष्ट्रातील 40,000 हून अधिक प्रकरणांचा अनुशेष हायलाइट केला आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- न्यायमूर्ती नितीन जामदार आणि मंजुषा देशपांडे यांनी चिंता व्यक्त केली - JJBसमोर 10,008 प्रकरणे प्रलंबित आहेत आणि 30,043 प्रकरणे CWC (बाल कल्याण समित्या) यांच्यासमोर प्रलंबित आहेत.
- बचपन बचाओ आंदोलन या स्वयंसेवी संस्थेने सादर केलेल्या जनहित याचिकेद्वारे (PIL) हा मुद्दा न्यायालयाच्या निदर्शनास आणून दिला.

मुख्य तथ्ये:

- बाल न्याय ही एक कायदेशीर चौकट आहे जी अल्पवयीन मुलांनी केलेल्या गुन्ह्यांचे निराकरण करते, विशेषतः 18 वर्षाखालील.
- 2015 कायद्यानुसार JJBs आणि CWC मध्ये चौकशीसाठी 4 महिन्यांचा कालावधी आहे ज्यात जास्तीत जास्त 2 महिन्यांचा विस्तार आहे.

सोशल मीडियावरील फेक न्यूज विरुद्ध आयटी नियमांमध्ये सुधारणा

बातम्यांमध्ये:

- सोशल मीडियावरील फेक न्यूजशी संबंधित सुधारित माहिती तंत्रज्ञान (आयटी) नियमांमध्ये कोणतीही स्पष्ट मार्गदर्शक तत्त्वे आणि सुरक्षितता नाहीत, अशी चिंता मुंबई उच्च न्यायालयाने व्यक्त केली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- जेव्हा प्रेस इन्फॉर्मेशन ब्युरो (पीआयबी) सोशल मीडियावर आधीच तथ्य-तपासणी करते तेव्हा वेगळ्या फॅक्ट चेकिंग युनिट (एफसीयू) च्या गरजेवर कोर्टाने प्रश्न केला.
- पीआयबी अपुरी असल्याचा युक्तिवाद सरकारने केला.

मुख्य तथ्ये:

6 एप्रिल 2023 रोजी, केंद्र सरकारने माहिती तंत्रज्ञान (मध्यस्थ मार्गदर्शक तत्त्वे आणि डिजिटल मीडिया आचारसंहिता) नियम, 2021 मध्ये काही सुधारणा जाहीर केल्या, ज्यात सरकारशी संबंधित बनावट, खोट्या किंवा दिशाभूल करणारी ऑनलाइन सामग्री ध्वजांकित करण्यासाठी तथ्य तपासणी युनिटची तरतूद समाविष्ट आहे.

आरोग्य वर्धनी केंद्रे

बातम्यांमध्ये:

- सरकारने स्थानिक स्वराज्य संस्थांना 1300 आरोग्यवर्धनी केंद्रे स्थापन करण्याचे आदेश दिले आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- 15 व्या वित्त आयोगातून निधी दिला जाणार आहे.
- 1 नोव्हेंबरपर्यंत 400 आरोग्य वर्धनी केंद्रे सेट केले जातील.
- नांदेड मृत्यू शोकांतिका चा परिणाम.
- लोकसंख्येनुसार एका नगरपालिकेसाठी 50 ते 60 केंद्रे उभारली जातील.
- हे क्लिनिकसारखेच आहेत.

- आरोग्य सेवेसाठी सरकारची आपला दवाखाना नावाची योजना आधीच आहे.

आपला दवाखाना

- आपला दवाखाना योजना ही महाराष्ट्र सरकारची प्रमुख आरोग्य सेवा योजना आहे. योजनेची ऑक्टोबर 2022 मध्ये घोषणा करण्यात आली.
- कै.श्री बाळासाहेब ठाकरे यांच्या नावाने त्यांना आदरांजली वाहण्यासाठी सुरु करण्यात आली.
- 25 हजार ते 30 हजार लोकसंख्येसाठी 1 रुग्णालय.
- उद्देश: महाराष्ट्रातील लोकांना मूलभूत वैद्यकीय सुविधा मोफत उपलब्ध करून देणे.

आयओसी आणि रिलायन्सने ऑलिम्पिक खेळांना चालना देण्यासाठी करार केला

बातम्यांमध्ये:

- आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समिती (IOC), ऑलिम्पिक संग्रहालय आणि रिलायन्स फाऊंडेशन यांनी मुंबईतील मुलांमध्ये ऑलिम्पिक मूल्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी करार जाहीर केला आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- करारामध्ये खालील बाबींचा समावेश असेल
 1. निवडलेल्या शाळांमध्ये ग्रेड-विशिष्ट क्रियाकलाप,
 2. खेळाडू आणि विद्यार्थी यांच्यातील सत्रे
 3. ऑलिम्पिक आणि ऑलिम्पिक मूल्यांबद्दल जागरूकता वाढविण्यासाठी शारीरिक क्रियाकलाप आणि पुढाकारांना प्रोत्साहन देण्यासाठी.
- या उपक्रमाचा प्रामुख्याने वंचित मुलांना फायदा होतो, त्यांना प्रथमच खेळात प्रवेश मिळतो आणि.
- गेल्या वर्षी ओडिशामध्ये सुरु करण्यात आलेला ऑलिम्पिक व्हॅल्यू एज्युकेशन प्रोग्राम (OVEP) सारख्या भारतातील प्रमुख IOC प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी हे एक महत्त्वपूर्ण पाऊल आहे.

● बदलापूर-अंबरनाथ दरम्यान नवीन रेल्वे स्थानक

बातम्यांमध्ये:

- मुंबई महानगर प्रदेशातील कल्याण-बदलापूर मार्गावरील चिखलोली या नवीन रेल्वे स्थानकाला मंजूरी मिळाली आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

मुंबई रेल विकास कॉर्पोरेशन (MRVC) 82 कोटी रुपये खर्चून चिखलोली स्टेशन बांधणार आहे.

- मिळविण्याच्या कामगिरीच्या आधारे राज्य/केंद्रशासित प्रदेशांना देखील पुरस्कृत केले गेले.
- मोठ्या राज्यांच्या श्रेणीमध्ये, तामिळनाडू, महाराष्ट्र आणि उत्तर प्रदेश यांना प्रथम ते तिसरे स्थान देण्यात आले.
- लहान राज्यांच्या श्रेणीमध्ये तेलंगणा, झारखंड आणि

केरळ यांना पुरस्कार देण्यात आला.

महाराष्ट्र विधी विद्यापीठाने CNLU मूट कोर्ट स्पर्धा जिंकली बातम्यांमध्ये:

- महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ (नागपूर) संघ तीन दिवसीय राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग (NHRC)-चाणक्य राष्ट्रीय कायदा विद्यापीठ (CNLU) राष्ट्रीय मूट कोर्ट स्पर्धेच्या पहिल्या आवृत्तीचा विजेता ठरला.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- राम मनोहर लोहिया नॅशनल लॉ युनिव्हर्सिटी, लखनौचा संघ उपविजेता घोषित झाला.
- विजेत्यांना बक्षिसे देताना पाटणा उच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ती (निवृत्त) संजय कुमार यांनी मानवी हक्क आणि न्यायासाठी सार्वत्रिक प्रवेशाचे महत्त्व सांगितले.

बातम्यातील व्यक्ती: आसिफ कुरेशी हे बार कौन्सिलचे नवे अध्यक्ष आहेत

बातमीमध्ये: आसिफ कुरेशी बार कौन्सिल ऑफ महाराष्ट्र अँड गोवाचे अध्यक्ष आहेत.

- शहरातील प्रसिद्ध वकील आसिफ शौकत कुरेशी यांची बार कौन्सिल ऑफ महाराष्ट्र अँड गोवाच्या अध्यक्षपदी एकमताने निवड करण्यात आली असून, त्यांच्या विलक्षण कायदेशीर कारकिर्दीतील हा एक उल्लेखनीय टप्पा आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- कायद्याचा भक्कम पाया असलेल्या, आसिफ कुरेशी यांनी 1994 मध्ये आपल्या कायदेशीर सरावाला सुरुवात केली, ज्याने स्वर्गीय राजीव गांधींच्या आदर्शांनी प्रेरित होऊन न्यायप्रती अटळ वचनबद्धता दर्शवली.
- गेल्या काही वर्षांमध्ये, 500 हून अधिक प्रकरणे कुशलतेने हाताळून कुरेशी यांचे कायदेशीर व्यवसायातील समर्पण दिसून आले.
- 2014-15 मध्ये, कुरेशी यांनी 1,65,000 वकिलांच्या विशाल समुदायाचे प्रतिनिधित्व करत बार कौन्सिल ऑफ महाराष्ट्र आणि गोवाचे सर्वात तरुण अध्यक्ष म्हणून निवडून एक ऐतिहासिक टप्पा गाठला.

प्रमोद महाजन ग्रामीण कौशल्य विकास केंद्रे

बातम्यांमध्ये: महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी तयारीचा आढावा घेतला

महत्त्वाचे मुद्दे:

- ग्रामीण कौशल्य विकास केंद्रे ग्रामीण युवकांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी विविध क्षेत्रात कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करतील.
- प्रत्येक केंद्र सुमारे 100 तरुणांना किमान दोन व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमध्ये प्रशिक्षण देईल.

- नॅशनल स्किल डेव्हलपमेंट कौन्सिल अंतर्गत पॅनेल केलेले उद्योग भागीदार आणि एजन्सीद्वारे प्रशिक्षण दिले जात आहे.
- या केंद्रांच्या स्थापनेमुळे या क्षेत्राला अधिक सक्षम आणि कुशल मनुष्यबळ विकसित करण्याच्या दिशेने लक्षणीय प्रगती साधण्यास मदत होईल.
- राज्यातील 511 प्रमोद महाजन ग्रामीण कौशल्य विकास केंद्रांचे उद्घाटन 19 ऑक्टोबर रोजी पंतप्रधान मोदी यांच्या हस्ते ऑनलाइन केले जाणार आहे.

प्रमोद महाजन ग्रामीण कौशल्य विकास केंद्रांबद्दल महत्त्वाचे मुद्दे:

- या केंद्रांना महाराष्ट्रातील माजी केंद्रीय मंत्री प्रमोद महाजन यांचे नाव देण्यात आले आहे, जे ग्रामीण विकासासाठी त्यांच्या वचनबद्धतेसाठी प्रसिद्ध होते.
- केंद्रे कृषी, उत्पादन आणि सेवा यांसारख्या विविध क्षेत्रातील विविध अभ्यासक्रमांची ऑफर देतील.
- या केंद्रांचा दरवर्षी 50,000 हून अधिक तरुणांना लाभ होण्याची अपेक्षा आहे.

141 वे आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समितीचे सत्र

बातम्यांमध्ये:

- जिओ वर्ल्ड सेंटर येथे 141 व्या आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समिती (IOC) सत्राचे उद्घाटन करण्यासाठी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी मुंबईत आले.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- ऑलिम्पिक खेळांच्या भविष्याबाबत महत्त्वाचे निर्णय IOCच्या सत्रात घेतले जातात.

आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समितीच्या सत्राबद्दल:

- आंतरराष्ट्रीय ऑलिम्पिक समिती (IOC) सत्र ही IOC ची सर्वोच्च निर्णय घेणारी संस्था आहे.
- हे वर्षातून एकदा आयोजित केले जाते आणि सर्व IOC सदस्य, तसेच ऑलिम्पिक खेळ आयोजन समित्या, आंतरराष्ट्रीय महासंघ आणि इतर क्रीडा संघटनांचे प्रतिनिधी यात सहभागी होतात.

आयओसी सत्र ऑलिम्पिक चळवळीशी संबंधित विविध विषयांवर निर्णय घेण्यासाठी यासह खालील बाबींसाठी जबाबदार आहे:

1. IOC अध्यक्ष आणि IOC कार्यकारी मंडळाच्या इतर सदस्यांची निवड करणे
2. ऑलिम्पिक खेळांच्या यजमान शहरांना मान्यता देणे
3. ऑलिम्पिक चार्टर स्वीकारणे आणि त्यात सुधारणा करणे
4. ऑलिम्पिक क्रीडा कार्यक्रम आणि स्पर्धा नियमांबाबत निर्णय घेणे
5. ऑलिम्पिक खेळांच्या संघटनेवर देखरेख करणे

तुम्हाला माहित आहे का?

- भारत दुसऱ्यांदा आणि सुमारे 40 वर्षांच्या कालावधीनंतर IOC सत्राचे आयोजन करत आहे.

- IOC चे 86 वे अधिवेशन 1983 मध्ये नवी दिल्ली येथे झाले.

MH सरकारने सहकार संवाद नावाचे मोबाईल ऍप्लिकेशन लॉन्च केले.

बातम्यांमध्ये:

- सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या सदस्यांना आता महाराष्ट्र सहकार विभागाकडे तक्रारी नोंदवण्याची ऑनलाइन सुविधा उपलब्ध आहे, ज्याने नुकतेच सहकार संवाद नावाचे एक वापरकर्ता-अनुकूल वेबसाइट आणि मोबाईल ऍप्लिकेशन सुरू केले आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- प्लॅटफॉर्ममध्ये सर्वसाधारणपणे हाउसिंग सोसायटीच्या सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या 24 प्रकारच्या तक्रारींचे पर्याय आहेत ज्यात शेअर सर्टिफिकेट, निधीचा गैरवापर किंवा गैरवापर, निवडणुका घेण्यात अयशस्वी होणे आणि सर्वसाधारण सभेची बैठक घेण्यात अपयश यांचा समावेश आहे.
- या नवीन प्लॅटफॉर्मवर तक्रारी दाखल करणाऱ्या व्यक्तींना प्रत्येक तक्रारीसाठी 50 रुपये नाममात्र शुल्क भरावे लागेल.

छत्रपती शिवाजी महाराज विमानतळ

बातम्यांमध्ये:

- छत्रपती शिवाजी महाराज आंतरराष्ट्रीय विमानतळ (CSMIA) त्याचे दोन्ही धावपट्टी तात्पुरते बंद करणार आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- बंद करणे हा CSMIA च्या वार्षिक पावसाळ्यानंतरच्या प्रतिबंधात्मक देखभाल वेळापत्रकाचा भाग आहे.
- या नियोजित तात्पुरत्या बंदचा एक भाग म्हणून, विमानतळाच्या पायाभूत सुविधा चांगल्या स्थितीत राहतील याची खात्री करण्यासाठी विमानतळ देखभाल आणि दुरुस्तीची कामे केली जातील.
- दरम्यान, पंतप्रधान मोदी आज व्हिडीओ-कॉन्फरन्सिंगद्वारे मुंबईत होणाऱ्या तीन दिवसीय ग्लोबल मेरिटाइम इंडिया समिट (GMIS) च्या तिसऱ्या आवृत्तीचे उद्घाटन करतील आणि "अमृत काल व्हिजन 2047" चे अनावरण करतील.

रेबीज-मुक्त मुंबई मोहिमेत 14,000 भटक्यांचे लसीकरण

बातम्यांमध्ये: रेबीज-मुक्त मुंबई मोहिमेत 14,000 हून अधिक भटक्यांचे लसीकरण

- रेबीजचा मुकाबला करण्याच्या स्तुत्य प्रयत्नात, बृहन्मुंबई महानगरपालिका (BMC) ने 29 सप्टेंबर ते 10 ऑक्टोबर दरम्यान एकूण 14,191 भटक्यांचे लसीकरण करण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांसोबत सहकार्य केले.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- 'रेबीज मुक्त मुंबई अभियान' म्हणून ओळखला जाणारा हा उपक्रम केंद्र सरकारच्या मोठ्या मिशनचा एक भाग आहे.
- वृत्तानुसार, या मोहिमेने प्रामुख्याने मुंबईतील दहिसर, कांदिवली, बोरिवली, मालाड, पवई, कांजूरमार्ग, भांडुप, नाहूर आणि मुलुंडसह दाट लोकवस्तीच्या भागांना लक्ष्य केले.
- या मोहिमेसाठी पंधरा संघ तैनात करण्यात आले होते, प्रत्येक संघामध्ये लस प्रशासन, डेटा संकलन आणि प्रक्रियेचे निरीक्षण यासाठी जबाबदार सदस्यांचा समावेश होता.

कोपरखैरणे आणि वाशी येथील रहिवासी बेझिन आणि टोल्फुइन रसायनांचा श्वास घेत आहेत

बातम्यांमध्ये:

- महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या अहवालानुसार नवी मुंबईतील कोपरखैरणे आणि वाशी येथील रहिवासी विषारी हवेचा श्वास घेत आहेत, ज्यामध्ये बेझिन आणि टोल्फुइन रसायने आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- अहवालात धूळ आणि धुके ही चिंतेची प्राथमिक कारणे तसेच सामान्य सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्पातून येणारी दुर्गंधी म्हणून ओळखली गेली.
- हवेतील विषारी वायू हे परिसरातील 100 रासायनिक कारखान्यांमुळे होणाऱ्या प्रदूषणामुळे होते.
- फॉगर मशिनचा वापर, उघड्या टाक्या बंद करणे, गळती होणाऱ्या पाईपची देखभाल यासह प्रदूषणावर उपाययोजना करण्याच्या सूचना अधिकाऱ्यांना देण्यात आल्या आहेत.

पुणे स्टार्टअप 600 हून अधिक टॉप टेक ब्रँडसाठी 1.5 दशलक्ष लीड्स निर्माण करत आहे

बातम्यांमध्ये:

- लास वेगास आणि कोरेगाव पार्क येथील कार्यालयांमधून, पुणे स्टार्टअप फ्लेक्सिसेल्स, 600 हून अधिक टॉप टेक ब्रँडसाठी 1.5 दशलक्ष लीड तयार करत आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- फ्लेक्सिसेल्स ही भारतातील अग्रगण्य B2B कंपनी 2010 मध्ये त्यांच्या विसाव्या वर्षी नूपूर गणेश आणि गणेश राजसेकरन या दोन लोकांनी सुरू केली होती.
- 400 हून अधिक विक्री आणि विपणन व्यावसायिकांची एक टीम यूएस आणि युरोपमधील काही शीर्ष जागतिक तंत्रज्ञान नावांसाठी काम करत आहे.
- ते दरवर्षी 600 पेक्षा जास्त ब्रँडसाठी 1.5 दशलक्ष पेक्षा जास्त लीड्स व्युत्पन्न करतात.
- जुने ग्राहक कायम ठेवून कंपनी आता हेल्थ टेक आणि फिनटेकमध्ये प्रवेश करत आहे.

- भारतातील टियर-II आणि टियर-III शहरांमध्येही कार्यालये उघडली जातील.

पहिला एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प - बदलापूरमध्ये

बातम्यांमध्ये:

- बदलापूरमध्ये तीन शहरांतील कचऱ्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी मुंबईतील पहिला एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प उभारला जाणार आहे, ज्याची क्षमता प्रतिदिन 641 टन आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- हा प्रकल्प नऊ महिन्यांत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे.
- या प्रकल्पासाठी एमएमआरडीएने 128 कोटी रुपयांचे योगदान दिले आहे
- कंपनी कचऱ्याचे विलगीकरण करेल आणि निर्मात्यांना कचरा सामग्री विकेल, कचरा विल्हेवाटीचा खर्च कमी करेल.

एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन (ISWM) बद्दल:

- एकात्मिक घनकचरा व्यवस्थापन (ISWM) हा घनकचरा व्यवस्थापनाचा एक धोरणात्मक दृष्टीकोन आहे जो कचऱ्याच्या प्रवाहाच्या सर्व पैलूंचा, पिढीपासून ते विल्हेवाटापर्यंतचा विचार करतो.
- निर्माण होणाऱ्या कचऱ्याचे प्रमाण कमी करणे, पुनर्वापर करण्यायोग्य आणि पुन्हा वापरता येण्याजोग्या सामग्रीची जास्तीत जास्त पुनर्प्राप्ती करणे आणि उर्वरित कचऱ्याची पर्यावरणाच्या दृष्टीने योग्य पद्धतीने विल्हेवाट लावणे हे ISWM चे उद्दिष्ट आहे.

NMMC स्मार्ट लाइटिंग तंत्रज्ञान वापरणार

बातम्यांमध्ये:

- NMMC (नवी मुंबई महानगरपालिका) शहराच्या सुशोभिकरणासाठी स्मार्ट लाइटिंग तंत्रज्ञानाचा वापर करेल

महत्त्वाचे मुद्दे:

- प्रकाशयोजना वेगवेगळ्या प्रसंगांवर आणि थीमवर आधारित असेल.
- स्वच्छ भारत अभियानात शहराच्या क्रमवारीत सुधारणा करण्याचा या उपक्रमाचा उद्देश आहे.

- याशिवाय पाम बीच रस्त्यालगतच्या झाडांवर सजावटीचे दिवे लावण्यात येणार आहेत.

ग्लोबल मेरिटाइम इंडिया समिट 2023

बातम्यांमध्ये:

- जग आमच्याकडे नवीन आकांक्षांनी पाहत आहे: पंतप्रधान
- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी म्हणाले की, भारत आर्थिक बळ मिळवत आहे आणि लवकरच जगातील पहिल्या तीन अर्थव्यवस्थांमध्ये सामील होईल.

महत्वाचे मुद्दे:

- त्यांनी सागरी क्षेत्राच्या महत्वावर भर दिला आणि भारत-मध्य पूर्व-युरोप इकॉनॉमिक कॉरिडॉरच्या संभाव्य फायद्यांवर प्रकाश टाकला.
- मोदींनी ₹ 23,000 कोटींहून अधिक किमतीच्या प्रकल्पांची घोषणा केली आणि भारतीय सागरी निळ्या अर्थव्यवस्थेसाठी 'अमृत काल व्हिजन 2047' चे अनावरण केले.
- ग्लोबल मेरिटाइम इंडिया समिटचे उद्दिष्ट सागरी क्षेत्रात गुंतवणूक आकर्षित करणे आहे आणि उद्योगातील विविध प्रमुख मुद्द्यांवर चर्चा केली जाईल.

भारत-मध्य पूर्व-युरोप इकॉनॉमिक कॉरिडॉर.

- भारत-मध्य-पूर्व-युरोप इकॉनॉमिक कॉरिडॉर (IMEC) हा एक नियोजित आर्थिक कॉरिडॉर आहे ज्याचा उद्देश आशिया, पर्शियन गल्फ आणि युरोपमधील कनेक्टिव्हिटी आणि आर्थिक एकात्मता वाढवून आर्थिक विकासाला चालना देणे आहे.
- हा कॉरिडॉर भारतातून संयुक्त अरब अमिराती, सौदी अरेबिया, जॉर्डन, इझ्रायल आणि ग्रीसमार्गे युरोपपर्यंत विस्तारण्याचा प्रस्ताव आहे.
- यामध्ये रस्ते, रेल्वे, बंदरे आणि विमानतळ तसेच डिजिटल पायाभूत सुविधांचे विशाल जाळे समाविष्ट केले जाईल.
- IMEC ची घोषणा प्रथम 2023 मध्ये करण्यात आली होती आणि ती अजूनही विकासाच्या सुरुवातीच्या टप्प्यात आहे.

- तथापि, संपूर्ण क्षेत्रामध्ये व्यापार, गुंतवणूक आणि आर्थिक वाढीला चालना देण्याची क्षमता असलेला हा एक मोठा परिवर्तनकारी प्रकल्प असण्याची क्षमता आहे.
- कॉरिडॉरला चीनच्या बेल्ट अँड रोड इनिशिएटिव्ह (BRI) साठी पूरक म्हणून पाहिले जाते, परंतु लोकशाही आणि बाजार-आधारित मूल्यांना प्रोत्साहन देण्यावर लक्ष केंद्रित केले जाते.
- या प्रदेशात चीनच्या वाढत्या प्रभावाचा मुकाबला करण्याचा एक मार्ग म्हणूनही याकडे पाहिले जाते.

महाराज्य विद्यापीठे लवकरच पदवीपूर्व अभ्यासक्रम सादर करणार आहेत

बातम्यांमध्ये: कॅम्पस नावनोंदणी वाढवण्यासाठी महा राज्य विद्यापीठे लवकरच पदवीपूर्व अभ्यासक्रम ऑफर करणार आहेत

- राज्य विद्यापीठांचे कॅम्पस, जे प्रामुख्याने त्यांच्या पदव्युत्तर (PG) शिक्षणासाठी ओळखले जातात, लवकरच पदवीपूर्व (UG) अभ्यासक्रमांची भरपूर ऑफर सुरू करतील.

महत्वाचे मुद्दे:

- सध्या, पदवीपूर्व अभ्यासक्रम प्रामुख्याने राज्य विद्यापीठांच्या संलग्न महाविद्यालयांमध्ये दिले जातात.
- युनिव्हर्सिटी कॅम्पसमध्ये त्यांच्या विभागांमधील पीजी कोर्सेसमध्ये नावनोंदणी कमी होत असल्याने, महाराष्ट्र सरकार सर्व राज्य विद्यापीठांवर अधिक यूजी प्रोग्राम जोडण्यासाठी दबाव आणत आहे.
- हे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (NEP) साठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (UGC) मार्गदर्शक तत्वांच्या अनुषंगाने देखील आहे जे विद्यापीठांनी UG ते PhD पर्यंत बहु-अनुशासनात्मक शिक्षण देण्याची अपेक्षा करते.

पीएम किसान योजना

बातम्यांमध्ये:

- पीएम किसान योजनेचे महाराष्ट्रातील फक्त 85 लाख शेतकरी लाभार्थी आहेत

- महाराष्ट्रात बहुचर्चित पीएम किसान योजनेअंतर्गत शेतकरी लाभार्थ्यांच्या संख्येत सातत्याने घट होत आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- या योजनेचे उद्दिष्ट प्रत्येक पात्र शेतकऱ्यांना प्रतिवर्षी 6,000 रुपये आर्थिक सहाय्य देण्याचे आहे.
- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी फेब्रुवारी 2019 मध्ये त्यांची आर्थिक स्थिती सुधारण्यासाठी आणि कृषी संकटाचा सामना करण्यासाठी ते सुरू केले होते.
- अधिकृत नोंदीनुसार, 1.17 कोटी शेतकऱ्यांनी पीएम किसान योजना पोर्टलवर त्यांची नावे नोंदवली होती, त्यापैकी 97 लाखांना आर्थिक मदतीसाठी पात्र म्हणून घोषित करण्यात आले होते, तर 85 लाखांना निधी प्राप्त झाला कारण उर्वरित निकषांचे पालन करण्यात अयशस्वी झाले होते.

विचार करा:

- पीएम किसान योजनेबद्दल वाचा

मनरेगा

संदर्भ : दुष्काळी परिस्थितीत मनरेगा हा एकमेव आधार आहे

महत्वाचे मुद्दे:

- यंदा योग्य वेळी व योग्य प्रमाणात पाऊस न झाल्याने शेतकरी अडचणीत आला आहे
- या आपत्तीवर टँकर आणि चारा छावण्या हे तात्काळ उत्तर असू शकतात, परंतु शेतकऱ्यांच्या दीर्घकालीन सर्वांगीण कल्याणासाठी मनरेगाशिवाय पर्याय नाही.
- दुष्काळाचे संकट अनेकदा हळूवारपणे येते आणि त्याचा प्रभाव दीर्घकाळ टिकतो.

मुख्य तथ्ये:

- मनरेगा, भारतातील एक सामाजिक कल्याणकारी कार्यक्रम आहे ज्याचे उद्दिष्ट आहे की प्रत्येक कुटुंबाला आर्थिक वर्षात किमान 100 दिवस हमी मजुरीचा रोजगार प्रदान करणे ज्यांचे प्रौढ सदस्य अकुशल हाताने काम करण्यासाठी स्वयंसेवक आहेत.
- हा कायदा 2005 मध्ये मंजूर झाला आणि फेब्रुवारी 2006 मध्ये लागू झाला.

खेळघर (प्ले हाऊस)

बातम्यांमध्ये:

- शुभदा जोशी या गेल्या २७ वर्षांपासून 'खेळघर' हा सर्जनशील शिक्षण प्रयोग यशस्वीपणे राबवत आहेत.

महत्वाचे मुद्दे:

- आज 6 ते 18 वयोगटातील 200 मुले दररोज 'खेळघर'मध्ये येत आहेत आणि खेळ, कला, संवाद आणि वाचन यांच्या माध्यमातून शाळेच्या पलीकडे जग जाणून घेत आहेत.
- 'खेळघर' हा सर्जनशील शिक्षणातील एक नाविन्यपूर्ण प्रयोग आहे, जो 6 ते 18 वयोगटातील वंचित गटातील मुलांचे व्यक्तिमत्त्व खेळ, कला आणि शाळेबाहेरील अनौपचारिक मार्गाने विकसित करतो.

तुम्हाला माहित आहे का?

- खेळघर ही भारतातील एक गैर-सरकारी संस्था (NGO) आहे जी वंचित मुलांना सर्वांगीण शिक्षण आणि विकास प्रदान करण्यासाठी कार्य करते.
- खेळघरची स्थापना 1972 मध्ये मैत्रेयी देवी या सामाजिक कार्यकर्त्या आणि शिक्षणतज्ज्ञ यांनी केली होती.

पुणे, सोलापूर जिल्ह्यातील गवताळ प्रदेशातही पर्यटन

संदर्भ : आता गवताळ प्रदेशातही पर्यटन होईल; पुणे, सोलापूर जिल्ह्यात 'हा' राज्यातील पहिलाच प्रयोग आहे

- महाराष्ट्रात प्रथमच पुणे आणि सोलापूर जिल्ह्यात ग्रास सफारी सुरू होत आहे.
- बारामती व इंदापूर तालुक्यांतून त्याची सुरुवात होण्याची शक्यता आहे.
- पुणे वनविभागाच्या वतीने हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे.
- नागरिकांसाठी सफारी नोंदणी 18 ऑक्टोबरपासून सुरू होत आहे.
- या संदर्भात वनविभागाने 'ऑनलाइन बुकिंग ॲप' विकसित केले आहे.

नमो शहर सुशोभीकरण मोहीम

बातम्यांमध्ये: पंतप्रधानांच्या 73 व्या वाढदिवसानिमित्त, राज्याने 73 नागरी संस्थांना सुशोभीकरण करण्यास सांगितले.

- 'नमो 11 पॉइंट प्रोग्राम'चा एक भाग म्हणून, राज्याने राज्यातील 73 शहरांमध्ये 'नमो सिटी सुशोभीकरण मोहीम' राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे.

- सर्व नागरी संस्थांना स्वतःच्या निधीतून पैसे खर्च करावे लागतील.
- मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांचे मूळ गाव ठाणे यासह 48 नगरपरिषदा आणि 25 महानगरपालिकांमध्ये सुशोभीकरण मोहीम राबविण्यात येणार आहे.

प्रमोद महाजन ग्रामीण कौशल्य विकास केंद्रे

बातम्यांमध्ये:

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी महाराष्ट्रात भाजपचे दिवंगत नेते प्रमोद महाजन यांच्या नावाने 511 ग्रामीण कौशल्य विकास केंद्रे व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगद्वारे सुरू करणार आहेत.

महत्वाचे मुद्दे:

- पीएमओने एका निवेदनात म्हटले आहे की, ही केंद्रे महाराष्ट्रातील 34 ग्रामीण जिल्ह्यांमध्ये स्थापन केली जात आहेत.
- ग्रामीण युवकांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी ते विविध क्षेत्रात कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करतील, असे त्यात म्हटले आहे.

गोंदियात काळवीट ठार

बातम्यांमध्ये:

महाराष्ट्रातील गोंदिया जिल्ह्यात भरधाव वाहनाने धडक दिल्याने एका अल्पवयीन काळवीटाचा मृत्यू झाला

महत्वाचे मुद्दे:

- मृत काळवीटाचे अवशेष गोंदिया येथील वनविभागाच्या वनभवनात नेण्यात आले.
- काळवीट (अँटीलोप सर्विकप्रा), ज्याला भारतीय मृग म्हणूनही ओळखले जाते, ही भारत आणि नेपाळमधील मृगांची एक प्रजाती आहे.
- हा एक मध्यम आकाराचा मृग आहे ज्याला सडपातळ बांधा आणि लांब, आवर्त शिंगे आहेत.
- नर काळवीटांना काळी फर असते
- मादी आणि किशोर फिकट रंगाचे असतात.

IUCN स्थिती: किमान चिंता

SPPU ने प्लॅटिनम ज्युबिली वर्ष साजरे करण्यासाठी अनोख्या प्रतीकाचे अनावरण केले

बातम्यांमध्ये:

- सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या (SPPU) प्लॅटिनम ज्युबिली वर्षाच्या सन्मानार्थ, MH मुख्यमंत्री आणि उपमुख्यमंत्री यांनी एका अनोख्या प्रतीकाचे अनावरण केले.

महत्वाचे मुद्दे:

- कुलगुरु डॉ.सुरेश गोसावी, उप-कुलगुरु डॉ. पराग काळकर, अमृत महोत्सव समितीचे अध्यक्ष राजेंद्र विखे पाटील यांच्यासह विविध मंत्र्यांची उपस्थिती असलेला हा सोहळा अतिशय महत्वाचा ठरला.
- SPPU, त्याच्या राष्ट्रीय महत्वासाठी ओळखले जाणारे, संपूर्ण शैक्षणिक वर्ष 2023-24 मध्ये अमृत महोत्सवी वर्ष (प्लॅटिनम ज्युबिली वर्ष) साजरे करत आहे.
- हा महत्वाचा टप्पा गाठण्यासाठी, उपक्रम आणि कार्यक्रमांची मालिका विचारपूर्वक आयोजित केली गेली आहे.

पुढील वर्षापासून महाराष्ट्रात एक राज्य, एक गणवेश धोरण

बातम्यांमध्ये: महाराष्ट्रातील सर्व सरकारी शाळांमध्ये 2024-25 या शैक्षणिक वर्षापासून 'एक राज्य, एक गणवेश' धोरण लागू केले जाणार आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- इयत्ता 1 ते 8 पर्यंतचे प्रमाणित गणवेश या शैक्षणिक वर्षात उतरू शकले नाहीत कारण जूनमध्ये पुन्हा उघडल्यानंतर अनेक शाळा त्यांच्या स्वतः च्या गणवेशासह तयार होत्या.
- राज्याचा एकसारखा पोशाख स्काउट आणि गाईड गणवेशाच्या धर्तीवर असेल.
- विद्यार्थ्यांना गणवेशाचे दोन संच मिळतील.
- दोन गणवेशांपैकी एकामध्ये खांद्यावर पट्ट्या आणि दुहेरी खिसे असतील.

जम्मू-काश्मीरमध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांचा पुतळा उभारण्यात येणार आहे

बातम्यांमध्ये: महाराष्ट्राचे राज्यपाल आणि मुख्यमंत्री शिंदे यांनी जम्मू-काश्मीरमधील छत्रपती शिवाजी महाराज पुतळ्याच्या स्थापनेसाठी हिरवा झेंडा दाखवला.

- जम्मू-काश्मीरमधील कुपवाडा येथे उभारण्यात येणाऱ्या छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याला

महाराष्ट्राचे राज्यपाल रमेश बैस आणि मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी हिरवा झेंडा दाखवला.

महत्वाचे मुद्दे:

- कुपवाडा येथील राष्ट्रीय रायफल्स 41 मराठा लाईट इन्फंट्री रेजिमेंटला हा पुतळा सादर केला जाईल.
- ही मूर्ती पितळेची असून ती 11 फूट उंच आहे.

छत्रपती शिवाजी महाराजांबद्दल

- छत्रपती शिवाजी महाराज हे 17व्या शतकातील भारतीय योद्धा राजा होते ज्यांनी मराठा साम्राज्याची स्थापना केली.
- शिवनेरीच्या डोंगरी किल्ल्यावर 1630 मध्ये शिवाजी महाराजांचा जन्म झाला.
- त्यांचे वडील शहाजी राजे भोसले हे मराठा सेनापती होते ज्यांनी विजापूर सल्तनतची सेवा केली होती.

मुंबईतील हवेची गुणवत्ता खालावली आहे

बातम्यांमध्ये:

- शहरातील सरासरी हवेची गुणवत्ता बिघडल्याने बीएमसीने हवेच्या गुणवत्तेची नवीन मार्गदर्शक तत्वे जारी केली आहेत.

महत्वाचे मुद्दे:

- बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने (BMC) धूळ आणि प्रदूषण नियंत्रण उपायांची अंमलबजावणी न केल्यास सर्व साइटवरील बांधकाम कामे थांबवण्याचा इशारा दिला आहे.
- नागरी संस्थेने प्रमुख रस्त्यांवर अँटी स्मॉग गन चालवण्याचीही योजना आखली आहे.
- महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ आणि बीएमसीचे तज्ज्ञ शहरातील रिफायनरीज, टाटा पॉवर प्लांट आणि आरसीएफ प्लांटमुळे होणाऱ्या प्रदूषणाच्या पातळीची पडताळणी करतील.

हवा गुणवत्ता निर्देशांक बद्दल

महत्वाचे मुद्दे:

- एअर क्वालिटी इंडेक्स (AQI) हे एखाद्या विशिष्ट ठिकाणी हवेच्या प्रदूषणाच्या पातळीचे मोजमाप आहे.
- पाच प्रमुख वायू प्रदूषकांच्या एकाग्रतेचा वापर करून त्याची गणना केली जाते:
 1. भू-स्तरीय ओझोन (O3)

2. पार्टिक्युलेट मॅटर (PM2.5 आणि PM10)
3. नायट्रोजन डायऑक्साइड (NO2)
4. सल्फर डायऑक्साइड (SO2)
5. कार्बन मोनोऑक्साइड (CO)

फ्रान्स नौदलाचे जहाज 'लॅंग्युएडोक'

बातम्यांमध्ये:

- फ्रेंच नौदलाचे जहाज 'लॅंग्युएडोक'ने 13 ते 18 ऑक्टोबर या कालावधीत मुंबईला भेट दिली.

महत्वाचे मुद्दे:

- फ्रेंच आणि भारतीय नौदलाच्या कर्मचाऱ्यांनी क्रॉस-भेट आणि सामायिक सर्वोत्तम पद्धतींद्वारे व्यावसायिक देवाणघेवाण केली.
- लॅंग्युएडोक (D653) हे फ्रेंच नौदलाचे अक्विटेन-श्रेणीचे फ्रीगेट आहे
- लॅंग्युएडोक विविध प्रकारच्या इलेक्ट्रॉनिक युद्ध आणि संप्रेषण प्रणालींनी सुसज्ज आहे

महाराष्ट्र आपल्या अर्थसंकल्पाच्या केवळ 4.1% आरोग्यावर खर्च करतो.

बातम्यांमध्ये:

- 4.1% आरोग्य बजेटसह महाराष्ट्र 28 राज्यांच्या यादीत तळाशी
- महाराष्ट्राचे आरोग्य बजेट शिफारशीपेक्षा खूपच कमी आहे, आणि जे वाटप केले जाते ते राज्य पूर्णपणे खर्चही करत नाही.

महत्वाचे मुद्दे:

- राष्ट्रीय आरोग्य धोरणानुसार राज्याच्या अर्थसंकल्पातील ८% रक्कम आरोग्यासाठी देण्यात यावी.
- मेघालय आणि गोवा सारखी राज्ये 8% पेक्षा जास्त खर्च करतात, राजस्थान आणि आंध्र प्रदेश सारखी मोठी राज्ये 6%-7% खर्च करतात
- कमी अर्थसंकल्पीय वाटप आणि आरोग्यसेवेवर वाटप केलेला निधी पूर्णपणे खर्च करण्यात अपयश यांसह महाराष्ट्रातील आरोग्य यंत्रणा अनेक आव्हानांना तोंड देत आहे.
- यामुळे अपुऱ्या पायाभूत सुविधा आणि मनुष्यबळाची कमतरता निर्माण होते, परिणामी रूग्णालयांमध्ये

उच्च मृत्यू दरासारख्या दुर्दैवी परिस्थिती निर्माण होतात.

कोराडी वीज केंद्रातील दोन 660MW चे युनिट

बातम्यांमध्ये: मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी घोषणा केली की कोराडी औष्णिक वीज केंद्रात दोन 660 मेगावॉट कोळशावर आधारित सुपरक्रिटिकल युनिट्सची स्थापना करण्यास मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- महाराष्ट्रातील नागपूर जवळ कोराडी येथे आहे.
- यामुळे महाराष्ट्रात अधिक वीजनिर्मिती होईल आणि भविष्यात वीज वितरणातील कोणतीही कमतरता भरून काढता येईल.
- या प्रकल्पाची किंमत 10,625 कोटी रुपये आहे.

MH मध्ये पाच हवेच्या गुणवत्तेची देखरेख केंद्रे कार्यरत आहेत

बातम्यांमध्ये:

- बृहन्मुंबई महानगरपालिका (BMC) द्वारे स्थापित आणि स्थापित केलेली आणखी पाच कंटिन्युअस एम्बियंट एअर क्वालिटी मॉनिटरिंग सिस्टम (CAAQMS) स्टेशन आता शहरात कार्यरत आहेत.

महत्वाचे मुद्दे:

- मुंबईकरांसाठी शहरात एकूण 25 हवेची गुणवत्ता मोजणारी केंद्रे असतील.
- वायू प्रदूषके खालीलप्रमाणे मोजली जातात: SO₂, NO, NO₂, NH₃, CO, O₃, CO₃, VOC, PM₁₀, आणि PM₂.

महत्त्व:

- CAAQMS स्टेशन महत्वाचे आहेत कारण ते:
- हवा गुणवत्ता निर्देशांक मोजण्यात मदत करा
- आरोग्य सूचना जारी करा
- मानकांची पूर्तता करण्यासाठी कृती योजना तयार करा
- लहान प्रमाणात पर्यावरणीय डेटा मॉनिटरिंग सक्षम करा
- शहरी आणि ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणात तैनात केले जाऊ शकते
- अगदी दुर्गम भागातही पर्यावरण निरीक्षण शक्य करा

मदयावरील व्हॅटमध्ये वाढ

बातम्यांमध्ये:

- राज्य सरकारने जाहीर केलेल्या मूल्यवर्धित करात (व्हॅट) 5 टक्क्यांनी वाढ केल्यामुळे 1 नोव्हेंबरपासून महाराष्ट्रातील हॉटेल, बार, लाउंज आणि क्लबमधील दारूच्या किमती वाढणार आहेत.

महत्वाचे मुद्दे:

- परमिट रूम मद्य सेवांसाठी व्हॅट दर आता 10 टक्के असेल, पूर्वीच्या 5 टक्क्यांपेक्षा.
- शिवाय, सरकार नवीन उत्पादन शुल्क धोरण लागू करण्याचा विचार करत आहे जे पेयांच्या अल्कोहोल सामग्रीशी किंमत जोडते आणि बार आणि परमिट रूममध्ये बाटलीबंद दारूच्या विक्रीला परवानगी देते.

300 चौ.मी. पर्यंत संरचना बांधण्यासाठी कोस्टल झोन प्राधिकरणाच्या मंजूरीची गरज नाही

बातम्यांमध्ये:

- MCZMA किनारी जिल्ह्यांतील शहरी नियोजन संस्थांना सूचित करते की 300 चौरस मीटरपेक्षा कमी बांधकाम किंवा पुनर्विकासासाठी कोणत्याही परवानगीची आवश्यकता नाही.

महत्वाचे मुद्दे:

- आतापर्यंत, अशा मालमतेच्या मालकांना MCZMA किंवा जिल्हा किनारी क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरणांकडून परवानगी घ्यावी लागत होती आणि अर्जदारांना परवानगी मिळण्याआधी बराच वेळ लागत होता.
- आता अर्जदारांना संबंधित नगरपरिषदा, महामंडळे किंवा जिल्हास्तरीय प्राधिकरणांकडे अर्ज करावा लागणार आहे.